

Bartók nevéől visszhangzik a világ, s a magyar hangversenyélet is számos ünnepi estén idézte a nagy mestert. A legutóbbin, október utolsó hé-
tében

Somogyi László

vezényletével zendült fel a *Táncszvit*, a *III. zongoraverseny* és a *Zene háros és ütőhangszerekre és cselesztára*.

A *Táncszvit* — a különböző népzenei hangulatvilágát egyazon közös, szinte nemzetközi körtáncba sorakoztató egységével, bájos-bensőséges ismétlődő átvezető részeivel és drámaian öserejű sodrával — lenyűgöző hitelességgel szólalt meg. A *III. zongoraverseny* koncert-szólámát Fischer Annie játszotta. Az első tétel ex-
pozíciójában elfogódtnak

érezük zongora-szavát. A fel-
dolgozó és zárórész, majd a középtétel áhítatos-szenvedélyes ihletettsége — megmagyarázta a kezdeti elfogódottságot. Bartók Béla költői mondanivalójának olyan emelkedettségű kinyilatkoztatásával ajándékozott meg Fischer Annie, amelyhez már alig ér fel a beszámoló prózája. A középső tétel kezdő korálhangulata, majd a titokzatos-sejtelmes éjszakai neszeket sosem hallott zenévé szűrő trió úgy szólalt meg tolmácsolásában, hogy a művészi köz-
lés intenzitása szinte elfeledtette az eszközöket, elfeledtette, hogy zongorát, s zenekart hallunk, Bartók gondolatait, érzéseit hallottuk.

A *Zene* — melyet méltán neveznek az évszázad legki-
magaslóbb zeneművének — teljes gondolati-tartalmi pompájában épült fel előttünk: Somogyi László interpretációja az egész est folyamán ér-
vényesen, szépre-érzékenyen mutatta fel Bartók muzsiká-
ját.

Bartók kórusművei

idézték a mestert a *Népművészet*i Intézet által rendezett emlékhangversenyen. Széll Jenő, a *Népművészeti Intézet* igazgatója bevezető előadása után a *DISZ budapesti művészegyüttesének* *üttörő ének-*

kara, a *Műszaki Egyetem énekkara*, a *fővárosi tanács szakszervezeti férfikórusa*, a *Vendel utcai Leőwey Klára tanítónőképző Kodály-énekkara*, a *Vasutas Szakszervezet kórusa* mutatta be felkészültségét, *Subik István*, *Pásztai Miklós*, *Pődör Béla*, *Andor Ilona* és *Tóth Lajos* vezénylétével. Nem-hivatásos kórusaink legkiválóbbjait hallottuk, s ha részletesebb méltatásra nincs is mód, összefoglalóul megállapíthatjuk, hogy az általános színvonal — nemcsak zenei lelkésedés, de zenei hitelesség dolgában is — *mél-
tótó volt az ünnephez*, méltó volt a Bartók és Kodály alkotott énekhagyományokhoz. *Az üttörő-énekkar* produkció-

ját talán kissé vontatottnak és intonáció tekintetében pontatlannak éreztük, annál meggyőzőbben hangzott a Pásztai Miklós vezényelte műszaki egyetemi — a kitűnő Andor Ilona vezényelte Vendel utcai — s a Tóth Lajos dirigálta MÁV-énekkar. E hangverseny példája követnivaló: zenei életünk ezidei sűrítettsége nem akadály, ellenkezőleg: táptalaja lehetne a nem hivatásos együttesek hasonlóképpen színvonalas szerepléseinek.

Az elmúlt hetek zenei életét intenzív vendégjárás is jellemzi: Operaházunkban

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Csobádi Péter

Cím:

ZENEI KRÓNIKA

Forrás:

Magy. Hírlap

1955. X. 12.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

78 (064.5)

Hely:

Idő:

1955.

Személy:

Helyszám:

Bruno Bartoletti,

a firenzei *Teatro Comunale* fiatal dirigense vezényelte a *Rigoletto*-t és a *Trubadur*-t. Vendégzsereplése, nézetünk szerint, elsősorban *nemzeti jellegzetességeinél fogva* tart számot figyelemre. Az olasz énekkultúra levégőjében kibontakozott karmesteri képességeit ezúttal is elsősorban a színpad, az énekesek irányítására összpontosította. A zenekar az ő Verdi-tolmácsolásában mint valami hatalmas, de egy kézzel összefogható hangszerepelt, melynek fő feladata az ének kísérete. Tempóbeli és dinamikai formálása azzal a nemzeti hitelességgel szólaltatta meg a Verdi-muzsikát, amelyet például legjobb karmestereink Erkel-vezénylése vagy Bartók-, Kodály-tolmácsolása alkalmával érezhetünk. Operaházunk művészgárdája (*Gyurkovics Mária*, *Tamássy Éva*, *Radnai György*, *Székely Mihály*, *Mátvai Ferenc*, *Takács Paula*, *Svéd Sándor*, *Simándy József*, *Aarika Anelli*, *Bencze Miklós*) mindkét előadásban bebizonyította, hogy a magyar dalszínházi művészetre méltán lehetünk büszkék.

Pierre Dervaux,

a fiatal francia karmester, az *Opéra Comique* és a *Pasde-*

loup-hangversenyzenekar vezető dirigense két hangversenyére hatalmas tömegben zárandokolt el a budapesti zenekedvelő közönség. Dervauxnak kitörő sikere volt. Első hangversenyén két Beethoven-művet (*Egmont-nyitány*, *V. szimfónia*), Bartók *Divertimentó-ját* és Ravel *Daphnis és Chloé II. szvitjét*, második estjén pedig csupa francia művet (Berlioz: *Római karnevál* — *nyitány*, Bondaville: *Az akasztottak bálja* — *scerzo*, Debussy: *Egy jaun délutánja* és *Két nocturne*, Dukas: *La Péri*, Ravel: *La Valse*) vezényelt. Emlékezetes volt mindkét hangverseny. Dervaux nagy értője a megfelelő hangulat kialakításának, rafinált kézzel kezeli a zenekari apparátust, s mintha a nagy francia impresszionista festőktől tanulta volna az ecsetkezelést, bravúrosan bánik a színekkel,

az effektusokkal. Valami fel-
szabadult, gátlásait levetkőzött zseniális kamaszosság jellemzi. A *Daphnis* napfelkelteje szinte természeti érzékletességgel ragyogott, orgiasztikus tánci magukkal ragadtak, a *Római karnevál* pogány ünnepélyessége lenyűgözött. A Debussy-nocturne-ök (különösen a második, az *Ünnepek*) meglevenedett antik tömegjelenetként hatottak, hogy a *La Valse*-ban magának a

táncnak démona dobbanjon elénk, s babonázza egész valónkat egy gomolygó, kerin-
göző sokaság sodrába. Ezeknek a műveknek megszólaltatása valóban boszorkányos módon sikerült. *De a boszorkánymesterségnek megvan a maga fonákja is*: csődöt mond ez a fajta mesterség ott, ahol a mélyebb, emberibb mondanivalóké a szó. Bartók *Divertimentó-jának* mély fájdalma még meg-megzendült a rafináltan kiegyensúlyozott vonózenekari hangzás, s a szépen felépített formálás mögül. A *Beethoven-művekben*, különösen az *V. szimfóniában* azonban már egyenesen csődöt mondott a tudomány. A sors-szimfónia roppant, klasz-

szikus olajfestménye helyett ravaszkas fényhatásokkal kidolgozott vízfestményt kaptunk. Nem szólva a bemutatott Bondeville- (modern francia szerző) darabról, mely — valljuk meg — a zenei illusztráció teljes tárházának igénybevételével együtt meglehetősen tartalmatlan alkotás.

A *Verdi-Requiem* két megszólaltatása,

Ferencsik János

vezényletével, az ideai hangversenyévadnak egyik legki-
magaslóbb eseménye volt. Az egyik előadás a Zeneakadémia nagytermében, a másik az Er-

kel Színházban történt.

Verdi eget-földet rázó drámaiságú *Requiem*-je nagyszerű feszültséggel, s példás hűséggel zendült fel. Ilyen izzó átéléssel régóta hallottuk a nagy mű szóló- és énekkari részleteit. Az Állami Hangversenyzenekar — mint az előbbieken felsorolt hangversenyeken is — példásan állta helyét. A szólisták (*Takács Paula*, *Tamássy Éva*, *Szabó Miklós*, *Székely Mihály*), s a *Budapesti Kórus* (karigazgató *Forrai Miklós*), a tökéletességhez közelálló zene-megszólaltatás ritka élményben forrott össze a nagy mű megvalósító-
építésével, a karmesterrel.

Csobádi Péter